

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Jaroslava Vlašína a soudců JUDr. Milana Kamlacha a JUDr. Marie Součkové v právní věci žalobce: **S. B.**, zastoupeného Mgr. Davidem Strupkem, advokátem se sídlem Praha 1, Jungmannova 31, proti žalovanému **Ministerstvu vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 12. 7. 2004 č. j. 30 Az 352/2003 – 33,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud v Hradci Králové rozsudkem ze dne 12. 7. 2004 č. j. 30 Az 352/2003–33 zamítl žalobu podanou žalobcem (dále i „stěžovatel“) proti rozhodnutí žalovaného ze dne 15. 9. 2003 č. j. OAM-1812/CU-06-P14-2001, kterým nebyl žalobci udělen azyl podle ustanovení § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii ČR, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a současně bylo vysloveno, že se na něj nevztahuje překážka vycestování dle § 91 téhož zákona.

V odůvodnění rozsudku Krajský soud v Hradci Králové shrnul dosavadní skutková a právní zjištění ve věci a zejména uvedl, že pokud jde o tvrzené procesní důvody nezákonnosti napadeného rozhodnutí, v řízení před žalovaným nedošlo k žádnému porušení ustanovení o řízení a z tohoto pohledu není rozhodnutí nezákonné. Dle krajského soudu byl žalobce s podklady, jež měl žalovaný k dispozici pro rozhodnutí, výslovně seznámen

a při pohovoru k žádosti o azyl mu byla dána možnost se k nim vyjádřit nebo navrhnout jejich doplnění, žalobce však plně odkázal na důkazy, jež byly provedeny, a to s tím, že to není třeba. Doplnění skutkového stavu žalobce nenavrhoval, ani se nedomáhal posouzení svého případu ve vztahu k situaci, kdy Indii opouštěl. Krajský soud měl za to, že žalovaný se shromážděnými podklady pro rozhodnutí velmi podrobně zabýval a odůvodnil jimi napadené rozhodnutí, a že provedené důkazy vyhovují nejen obecným požadavkům správního řádu, ale též požadavkům zákona o azylu. Krajský soud dále konstatoval, že žalovaný postupoval správně, když rozhodl o neudělení azylu podle § 12 zákona o azylu, neboť naplnění žádné ze zákonných podmínek pro udělení, vymezených v tomto zákonném ustanovení, v daném případě prokázáno nebylo. Pokud žalobce namítal, že měl být jeho případ posuzován na základě situace, která panovala v Indii v době, kdy ji opustil, pak se dle soudu mýlil, neboť žádost o udělení azylu je nutno posuzovat především vzhledem k datu jejího podání, když je obvyklé, že to se s dobou opuštění vlasti víceméně shoduje. V přezkoumávané věci žalobce požádal o udělení azylu až po mnoha letech od opuštění země svého původu, a právě proto nebylo možno posuzovat případ žalobce z pohledu situace, která byla v Indii v době, kdy ji žalobce opustil.

Proti citovanému rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové podal žalobce včas kasační stížnost z důvodů uvedených v ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen "s. ř. s."). Stěžovatel namítá, že krajský soud neodstranil hlavní vadu napadeného správního rozhodnutí, jímž byla jeho nepřezkoumatelnost. Dle stěžovatele se z odůvodnění rozhodnutí žalovaného nelze dozvědět, zda a jak žalovaný správní orgán hodnotil zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států a další listinné důkazy, hodnocení obsahu těchto zpráv se pak nenalézá ani v odůvodnění rozhodnutí krajského soudu. Skutečnost, že se zpráva nachází ve správním spise, ještě neznamená, že jí byl důkaz proveden. V rozhodnutí žalovaného jsou zmíněny pouze dvě zprávy, a to informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky ze dne 26. 6. 2003 a zprávy z databáze České tiskové kanceláře, o dodržování lidských práv a pronásledování sikhských aktivistů se z odůvodnění rozhodnutí žalovaného nedozvíme ničeho, soudem zmiňované zprávy Ministerstva zahraničí Spojených států pak zůstávají tzv. opomenutým důkazem. Stěžovatel se domnívá, že ani žalovaný ani krajský soud nevyslovily vůbec žádné závěry ohledně dodržování lidských práv v Pandžábu a pronásledování sikhských aktivistů, a to ani ve vztahu ke 90. letům, ani ve vztahu k současnosti. Podle stěžovatele na tom nemění nic ani skutečnost, že nějaké zprávy se ve spise nacházejí a že je při seznámení se spisovou dokumentací viděl, podstatné je, že žalovaný z těchto podkladů buď nevycházel vůbec nebo to není z odůvodnění jeho rozhodnutí patrné, proto je rozhodnutí žalovaného nepřezkoumatelné. Stěžovatel navrhuje napadený rozsudek zrušit a věc vrátit krajskému soudu k dalšímu řízení, zároveň navrhuje přiznat kasační stížnosti odkladný účinek.

Žalovaný ve svém vyjádření popírá oprávněnost podané kasační stížnosti, neboť se domnívá, že jak jeho rozhodnutí, tak i rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové byly vydány v souladu s právními předpisy, a odkazuje na správní spis ve věci, zejména na vlastní podání a výpovědi stěžovatele. Žalovaný trvá na tom, že se žádostí stěžovatele o udělení azylu zabýval individuálně a svědomitě, v souladu se zákonem o azylu se zabýval všemi okolnostmi případu, pro posouzení žádosti pak shromáždil podklady, s nimiž měl stěžovatel možnost se v průběhu řízení o udělení azylu seznámit, mohl se k nim vyjádřit či navrhnout jejich doplnění, což však neučinil. Hlavním důvodem žádosti stěžovatele je dle žalovaného legalizace pobytu v České republice, což není důvodem pro udělení azylu dle zákona o azylu. Žalovaný navrhuje, aby kasační stížnost byla zamítnuta a nebyl jí přiznán odkladný účinek.

Z předloženého správního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 19. 4. 2001 návrh na zahájení řízení o udělení azylu, ve které uvedl, že vlast opustil v listopadu roku 1993, z Indie jel do Moskvy, kde pobýval dva roky, poté odjel přes Ukrajinu a Slovensko do České republiky. Stěžovatel dále uvedl, že z Indie odjel, protože byl pronásledován policií, protože byl přívržencem Chálistánu. Přijel na turistické vízum a začal zde podnikat, prodával textilní zboží. V České republice byl policií zatčen pro převaděčství, byl odsouzen, propuštěn byl 12. 2. 2001. Protože neměl žádné doklady a v Indii měl problémy, rozhodl se stěžovatel požádat o azyl. Stěžovatel potvrdil, že o azyl v České republice žádal již v roce 1999, avšak svoji žádost vzal zpět. Dne 7. 6. 2002 v pohovoru k důvodům žádosti o udělení azylu stěžovatel uvedl, že Indii se rozhodl opustit kvůli problémům s policií. Pomáhal extrémistům, kteří bojovali za vlastní stát Chálistán, byl jejich příznivcem, ale nebyl členem jejich strany, proto jej policie pronásledovala. O pomoc se nikam neobrátil, nemohl, neboť pracoval pro nelegální stranu. Na otázku, proč nepožádal o azyl ihned po vstupu na území České republiky, stěžovatel odpověděl, že měl povolení k pobytu, obchodoval, pak byl zadržen a uvězněn. Stěžovatel také připustil, že impulsem k podání žádosti byla legalizace pobytu. V případě návratu se stěžovatel obává policie, jiné problémy ve vlasti neměl. Na závěr pohovoru byl stěžovatel informován o tom, že pro posouzení jím uváděných skutečností má žalovaný správní orgán k dispozici několik informací o jeho vlasti (přehledně vyjmenovány na straně 4 protokolu o pohovoru ze dne 7. 6. 2002), bylo mu umožněno se seznámit se s obsahem citovaných zpráv a vyjádřit se k nim či ke způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatel nevyužil s tím, že už něco četl, a protokol o pohovoru stvrdil svým podpisem.

Součástí správního spisu je také informace Ministerstva zahraničních věcí České republiky o zemi původu žadatele o azyl – Indii ze dne 26. 6. 2003.

Nejvyšší správní soud přezkoumal v rozsahu a v mezích kasační stížnosti napadený rozsudek a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Před samotným posouzením věci považuje Nejvyšší správní soud za vhodné předeslat, že v řízení o kasační stížnosti není jeho úkolem znovu komplexně posuzovat otázku, zda měl či neměl být stěžovateli azyl udělen, nýbrž má posoudit, zda předchozí řízení trpělo vadami spadajícími pod vymezení v § 103 odst. 1 s. ř. s. tvrzenými v kasační stížnosti, popřípadě některými dalšími vadami, k jejichž přezkumu je Nejvyšší správní soud povolán v řízení zahájeném platně podanou kasační stížností.

Kasační stížnost byla stěžovatelem podána především z důvodu dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy z důvodu tvrzené vady řízení spočívající v tom, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech nebo je s nimi v rozporu, nebo že při jejím zjišťování byl porušen zákon v ustanoveních o řízení před správním orgánem takovým způsobem, že to mohlo ovlivnit zákonnost, a pro tuto důvodně vytýkanou vadu soud, který ve věci rozhodoval, napadené rozhodnutí správního orgánu měl zrušit; za takovou vadu řízení se považuje i nepřezkoumatelnost rozhodnutí správního orgánu pro nesrozumitelnost. Stěžovatel považuje rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné, neboť žalovaný v odůvodnění rozhodnutí zmínil a hodnotil jen některé zprávy o situaci v Indii, které měl v rámci dokazování k dispozici, a nijak se nevyjádřil k ostatním zprávám shromážděným ve věci.

Podle ustanovení § 32 odst. 2 správního řádu rozsah a způsob zjišťování podkladů pro rozhodnutí určuje správní orgán a podle ustanovení § 34 odst. 5 správní orgán hodnotí důkazy podle své úvahy, a to každý důkaz jednotlivě a všechny důkazy v jejich vzájemné souvislosti. V projednávané věci tak bylo na úvaze žalovaného správního orgánu, kolik a jaké důkazy si během řízení o udělení azylu za účelem zjištění skutečného stavu věci shromáždí a jakým způsobem se s nimi v rámci svého rozhodování vypořádá. Nejvyšší správní soud je toho názoru, že žalovaný provedl ve věci řádné dokazování, když pro rozhodnutí si opatřil dostatek podkladů (vycházel zejména z tvrzení stěžovatele uváděných v návrhu na zahájení řízení o udělení azylu a v pohovoru k důvodům žádosti, z informací o situaci v Indii Ministerstva zahraničních věcí České republiky a České tiskové kanceláře), na jejichž základě zjistil přesně a úplně skutkový stav věci, který rozebral v kontextu platné právní úpravy a dospěl k závěrům uvedeným v rozhodnutí. Žalovaný v řízení o udělení azylu stěžovateli v souladu se zákonem nejprve posuzoval, zda stěžovatel splňuje podmínky pro udělení azylu taxativně stanovené v § 12 zákona o azylu a neshledal je. Poté se zabýval možností udělení azylu podle ustanovení § 13 téhož zákona, podmínky pro jeho udělení rovněž neshledal. Následně zkoumal, zda by nebylo možné udělení azylu dle § 14 téhož zákona, přičemž podmínky pro jeho udělení v zákonem stanovených mezích správního uvážení neshledal. Z předloženého správního spisu také vyplývá, že stěžovatel byl informován o veškerých podkladech, které žalovaný pro rozhodnutí shromáždil, a byla mu dána možnost seznámit se s jejich obsahem a vyjádřit se k nim či způsobu jejich získání, případně navrhnout jejich doplnění, čehož stěžovatel nevyužil.

V projednávané věci tedy žalovaný ve správním řízení neprovedl důkaz zprávou Ministerstva zahraničních věcí USA, protože žalobce tento důkaz nenavrhl a žalovaný jej vzhledem k výpovědi žalobce nepovažoval za nutné provést. Krajský soud ji sice v přehledu provedených důkazů chybně uvedl, nejedná se však o pochybení, které by mělo vliv na zákonnost vzhledem k tvrzeným důvodům podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud má za to, že žalovaný v odůvodnění napadeného rozhodnutí přehledně a dostatečně popsal průběh řízení o udělení azylu, právní a skutková zjištění ve věci, hodnocení důkazů a konečná stanoviska. Také Krajský soud v Hradci Králové vycházel (se shora uvedenou výjimkou) z podkladů potřebných pro rozhodnutí ve věci, provedl řádné dokazování, v rozsudku se dostatečným způsobem vypořádal se všemi žalobními námitkami, přičemž neshledal stěžovatelem tvrzené nedostatky a porušení, a naopak dospěl ke stejným závěrům jako žalovaný. Nejvyšší správní soud nepovažuje napadené rozhodnutí žalovaného za nepřezkoumatelné pro nesrozumitelnost, a sdílí závěry obsažené v rozsudku krajského soudu, které vedly k zamítnutí žaloby. V řízení tak nebyla shledána stěžovatelem namítaná vada ve smyslu ustanovení § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s.

Nejvyšší správní soud v souladu se svou ustálenou judikaturou připomíná, že povinností správního orgánu je zjišťovat skutečnosti rozhodné pro udělení azylu dle zákona o azylu, jen tehdy, pokud žadatel o udělení azylu alespoň tvrdí, že existují důvody v zákoně uvedené. Z žádného ustanovení zákona o azylu však nelze dovodit, že by správnímu orgánu vznikla povinnost, aby sám domýšlel právně relevantní důvody pro udělení azylu, jež žadatel neuplatnil, a poté k těmto důvodům činil příslušná skutková zjištění. Povinnost zjistit skutečný stav věci dle ustanovení § 32 správního řádu, má správní orgán pouze v rozsahu důvodů, které žadatel v průběhu správního řízení uvedl. Proto se žalovaný správní orgán nemusel v rámci předmětného řízení o udělení azylu zabývat komplexním hodnocením situace v Indii, a postačovalo hodnocení této situace ve vztahu ke skutečnostem uváděným stěžovatelem.

V úvodu kasační stížnosti stěžovatel výslovně uplatnil rovněž důvody dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a) a písm. d) s. ř. s., citované důvody podání kasační stížnosti však dále nijak blíže nespecifikoval, proto se jimi v tomto rozsahu a za uvedené situace nemohl Nejvyšší správní soud zabývat.

Závěrem Nejvyšší správní soud upozorňuje, že právní institut azylu nelze směšovat s instituty sloužícími k legalizaci pobytu cizinců na území České republiky, které jsou vymezeny například v zákoně č. 326/1999 Sb., o pobytu cizinců na území ČR, v platném znění.

Vzhledem ke shora uvedenému Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl dle ustanovení § 110 odst. 1 s. ř. s.

Stěžovatel podal také návrh, aby byl kasační stížnosti přiznán odkladný účinek dle § 107 s. ř. s. Nejvyšší správní soud se návrhem nezabýval, neboť věc byla vyřízena přednostně v souladu s ustanovením § 56 ve spojení s § 120 s. ř. s.

Stěžovatel neměl ve věci úspěch, nemá proto právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti ze zákona (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Žalovaný správní orgán měl ve věci úspěch, nevznikly mu však náklady řízení o kasační stížnosti přesahující rámec jeho běžné úřední činnosti. Soud mu proto právo na náhradu nákladů řízení nepřiznal (§ 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 26. října 2005

JUDr. Jaroslav Vlašín
předseda senátu